

גיליון

אשריכם ישראל

מאמרים וסיפורים אקטואליים
משיחותיו וכתביו של מגיד המישרים

הרב שמועון גוטסמן שליט"א

גיליון תשרי תשפ"ג

קו השיחות והחיוקים: 077-260-9134

**לתרומות, לתגובות, להזמנת הרצאות ולרכישת הספרים
ניתן להתקשר: 08-9743208 \ 0527608955**

ניתן לקבל את הגיליון בדוא"ל: 089743208A@gmail.com

תוכן המאמרים:

אמת מה נהדר היה כהן גדול - עמ' ד'

מרון ראש הישיבה הגאון הגדול רבי יהודה כהן שליט"א בשיחה מיוחדת על מחותנו מרון פאר הדור חכם שלום הכהן וצוק"ל, השיחה נמסרה בהיכל הישיבה הגדולה "באר התלמוד" – ירושלים.

נועם חג הסוכות - עמ' ו'

המאמר שיכניס אותך לחג הסוכות מתוך שמחה

סוכות – "זמן שמחתנו" - עמ' י"ב

איך מרקידים את הגוף האדיש | "זמן שמחתנו" – למה ומדוע | למה הגויים יבעטו בסוכה מי מקבל שכר על העבירות | עצות לזכות במידת השמחה | הריקוד בחצר בית החולים אתרוגים מאיטליה | סיפור מופלא מסגולת השמחה.

אמת מה נהדר היה כהן גדול

מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי יהודה כהן שליט"א בשיחה מיוחדת על מחותנו מרן פאר הדור חכם שלום הכהן זצוק"ל. השיחה נמסרה בהיכל הישיבה הגדולה "באר התלמוד" – ירושלים.

סמל אהבת התורה

כל מי שהכיר ידע שחכם שלום זצוק"ל עם כל מה שהיה מסביבו תמיד היה שקוע בלימוד, כשהיה לומד בביתו שהיה בית קטן וכל הילדים והנכדים מסביבו עושים רעש הוא היה שקוע בלימוד ושום דבר לא הפריע לו, שאלו אותו תלמידיו [כך סיפר לי הגאון רבי יהודה דגור שליט"א ראש כולל "באר התלמוד" ירושלים] איך הוא מצליח להתרכז, הוא אמר להם תדעו לכם זה מפריע לי כמה דקות ואחר כך אני לא שומע כלום.

אני הייתי נכנס אליו בכל מיני נושאים ציבוריים שהטילו עלי לשאול מחמת קורבתי אליו, וכל הזמן הוא היה יושב מול גמרא, נותן לנו לשאול והיה עונה ומיד חוזר לגמרא, וזה היה על אף שאנחנו היינו דנים לפניו, הוא היה מנותק מהכל, שום דבר לא היה מפריע לו, כל כולו תורה.

סיפר לי הגאון רבי פנחס איפרגן שליט"א [ר"מ בישיבת "יקרי ירושלים"] שכאשר היה הולך מביתו לשיבת "פורת יוסף" העתיקה, שבשביל כך היה צריך ללכת דרך מלאה פריצות עקב התיירות שפוקדת שם רח"ל, שאלו אותו תלמידיו איך הוא עובר שם, ומי שראה אותו הוא גם כן היה הולך בראש מורם, והרי יש דרכא אחרינא דרך הסמטאות וכדו', הוא התפלל משום שאמר שהוא כבר עשרות שנים הולך באותה דרך ולא ראה כלום, היה תפוס בסוגיא, כי מגיל צעיר הוא קיבל על עצמו שכאשר הוא יוצא מן הבית הוא צריך להיות שקוע ראשו ורובו בסוגיא וכך היה מרגיל את תלמידיו להיות שקועים בתורה בחזקה.

פעם אחת כשעלה במדרגות מישהו ניגש אליו וחכם שלום זצוק"ל אמר לו "אין לי זמן", שאלתי אותו אבל כבודו עולה במדרגות, אמר לי אחר כך "מה אתה רוצה ממני, יש לי סדר משניות שאני לומד ואין לי זמן מיותר לכולם", צריך לנצל את הזמן ולדעת שלתורה אין תחליף.

כתוב במדרש על הפסוק בשיר השירים "מים רבים לא יוכלו לכבות את אהבה", אמרו על ר' יוחנן בשעת פטירתו מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה שאהב ר' יוחנן את התורה, וממשיך המדרש ואומר דרשה נוספת על רבי אושעיא איש טרייה שראו את מיטתו פורחת באויר והיו אומרים עליו מים רבים לא יוכלו לכבות את אהבה שאהב הקב"ה את רבי אושעיא איש טרייה. ולכאורה צריך להבין מה הכוונה שראו את מיטתו פורחת באויר, הלא היה יותר מתאים לומר שראו את נשמתו פורחת משום שמיטה זה משהו גשמי, אלא הפשט הוא שכאשר הפך את גופו כולו לקודש ממילא זה נהפך להיות כחלק ממנו.

כשאני בא לדבר ולהספיד את מחותני מרן ראש הישיבה חכם שלום הכהן זצוקללה"ה שהייתה לי עימו היכרות וקירבה במשך עשרות רבות של שנים, הוא היה האיש שאפשר לומר עליו מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה שאהב חכם שלום את התורה, כיון שהוא היה כל כולו שקוע ודבוק בתורה, כל כולו שקוע ודבוק בקוב"ה ושכינתיה, ובאהבת ישראל, וזאת משום שהקב"ה ואורייתא וישראל חד הוא, וכשאוהבים את התורה אוהבים את ישראל, אוהבים את קוב"ה.

כשמדברים על העמל התורה והשקיעות שלו אני זוכר שהוא סיפר לי שבהיותו צעיר בערך בגיל 13 היה לומד בהפסקת צהריים יחד עם חכם אליהו שרים זצוק"ל את כל מסכת שבת עם כל התוספות והר"ו, וכאשר מרן חכם עובדיה יוסף זצוק"ל ראה אותם ביקש להצטרף אליהם וכך למדו, לאחר מכן היה לומד עם חכם יוסף רפול זצוק"ל את כל שולחן ערוך אבן העזר, וזה בהיותו בחור הספיק גדולים ונרחבים מאוד.

צריך לדעת שיסוד ההספד הוא שאדם צריך לקחת מזה לעצמו, שהרי גם חכם שלום זצוק"ל ילוד אשה וגם הוא היה איש עם רצונות ובכל זאת תראו לאן הוא הגיע, הוא זכה שהתפללו עליו בכל העולם, ובכל זאת דודי ירד לגנו לערוגת הבושם לקחת את חכם שלום זצוק"ל לשיבתו.

הלכו המה למנוחות ואותנו עזבו לאנחות, וכשהצדיק נפטר יש חלל בעולם וצריך למלאות את החסר, זה הזמן לתפוס ולגדול ולהידמות אליו, לקבל החלטות שלא מוותרים ותמיד שקועים בלימוד התורה. צריך לקבל מושגים של אהבת תורה, אפשר לקיים מצוות ולעשות חסד ללכת לחתונות וכדו' אבל לא עוזבים את התורה אף פעם בכל מחיר שבעולם, תמיד שקועים בה. תדעו לכם שחכם שלום זצוק"ל עד יומו האחרון היה שקוע בלימוד ולא היה מרגיש כלל בחוליו עד שבימים האחרונים התבטא שהוא לא מרגיש שהוא יכול להתרכז בלימוד ואם כן למה לו חיים... תבינו, לא שהוא לא יכול ללמוד אלא להתרכז.

כתוב למה ניתנו רעמים בעבים כדי לפשט עקמומיות שבלב, תדעו שפטירתו הייתה בפתע פתאום כיון שהוא היה איש בריא וכרעם ביום בהיר נלקח מאתנו, כעת מוטל עלינו לפשפש במעשינו, כי הוא הלך ככפרה על הדור ומשמיים מאיר לנו הוא, זכותו תגן עלינו. ובודאי אם אנחנו בזכותו נפשפש במעשינו להתקרב לה' יתברך הוא יהיה מליץ טוב בעדנו בשמיים, ובודאי בשמיים ישמעו מה שהוא מבקש, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן. ובמיוחד עכשיו חודש אלול שהוא זמן להתקרב לה' יתברך, בודאי הוא יהיה מליץ טוב שנזכה לעשות את רצונו יתברך ויאיר את עינינו באור תורתו, ובזכותו נזכה לאורו של משיח שיבוא ויגאלנו במהרה בימנו אמן.

יחד עם זאת היה אוהב את כולם ומתפלל עליהם, סיפר לי חתני בנו הגאון רבי יעקב כהן שליט"א [ראש ישיבת נור התלמוד] שממש היה שופך דמעות על אנשים שהיו זקוקים לישועה ולא הרפה עד שנושעו, כמה פעמים גער באברכים מדוע לא סיפרו לו שהם כבר נושעו בילדים וכדומה. וכמה אהב את תלמידיו כבנים, סיפר הגאון רבי י אליעזר תורג'מן שליט"א [מנהל רוחני בישיבת "באר התלמוד"] שבתור תלמיד בהיותו אברך הלך להתיעץ עימו על עניין מסוים, ואותו עניין היה מורכב מאוד וחכם שלום זצוק"ל אמר לו תשמע, אני לא יכול לענות לך, תלך לחכם בן ציון זצוק"ל כי הוא צדיק והוא יענה לך, הוא הלך לחכם בן ציון והוא אמר לו לא לעשות, לאחר חודש כשהיה בכותל שאל אותו חכם שלום זצוק"ל מה אמר לו חכם בן ציון באותו עניין, והוא ענה לו שאמר לו לא לעשות, מיד אמר חכם שלום ברוך

שכוונתי לדעת גדולים, מיד שאל אותו מדוע לא ענה לו מתחילה אם ידע להכריע בעניין, אמר לו חכם שלום זצוק"ל אתה הבן שלי ואיך אתה רוצה שאני יגיד לך לא, אני מבין אותך ואת המורכבות.

מעל הכל שהיה אצלו זה הדביקות בקוב"ה, בתפילה היה פשוט היה מתנתק ומחובר לבורא בעוד רובדים ועוד עומק שלם, מי שהכיר אותו היה יודע כמה היה רגיש כשהיה מדבר על השכינה שנמצאת בצער, והיה חרד מביזיונה. בתשעה באב היה בוכה דמעות שלישי על חורבן הבית, הוא היה אדם מרום מאוד שחי באהבת הבורא ובהתקרבות גדולה אליו.

הייתי אצלו בתקופה האחרונה, וכאשר היה לומד מתוך ייסורים, היו לו כאבים גדולים ובכל זאת היה יושב ולומד, אמרתי לו אני מקנא בך שאתה לומד מתוך ייסורים, היום לצערנו כל אחד כאשר כואבת לו קצת הבטן הוא כבר מחליט שהוא לא יכול ללמוד ולא יכול להתפלל וחוזרים לישון, אותו זה לא מעניין, את התורה הוא לא עוזב.

השיחה נערכה לפי הבנת השומע וטל"ח
תוחו"ח לבה"ח ישראל מאיר רז הי"ו על העלאת הדברים עלי גיליון

נועם חג הסוכות

סוכה ליד הבית, היינו צריכים כל שנה להגיש מבעוד מועד בקשה חדשה לשלטון המקומי, ולאחר זמן קיבלנו אישור לבניית סוכה... בצד השני של העיר! מרחק גדול מאוד שלא שייך לעשות אותו ברגל, ובפרט עם ילדים קטנים ועם האוכל... כך שלכל ארוחה בחול המועד נאלצנו להיכנס לרכב ביחד עם האוכל ולנסוע עד הסוכה, ולפני שבת וחג נאלצנו להתארח על מזרונים אצל משפחה יהודית אשר גרה יחסית בסמיכות לשטח שאותו הקצו לבניית סוכות, וגם שם לעלות ולרדת הרבה קומות. היום ברוך ה' אנחנו גרים בישראל, והכל כל כך פשוט, אם שוכחים משהו בבית, רק עולים כמה קומות ומביאים את זה...

חשוב שנוזכר שהקב"ה מודד כל מאמץ שלנו למען קיום מצוותיו, והוא מעניק לנו שכר בהתאם לכך, "לפום צערא אגרא" – לפי הצער השכר.

אולם לא רק המאמץ שבזמן קיום המצוה חשוב בשמים, אלא גם כל המאמץ להכנה למצוה, ואף גדולה ההכנה למצוה יותר מהמצוה!

שכן כידוע חז"ל מבארים למה התורה הקדושה קוראת ליום טוב הראשון של סוכות "יום הראשון" שנאמר במצות ארבעת המינים "ולקחתם לכם ביום הראשון", ומדוע יום זה שהוא ממש באמצע החודש נקרא יום הראשון, אומרים חז"ל (תנחומא אמור כ"ב) "ראשון לחשבון עונות", ומבארים רבותינו שלאחר יום הכיפורים בו נמחלו העוונות, מגיעים ימי ההכנה לחג הסוכות, ואז עם ישראל עסוקים בהכנות לחג, וההכנות הללו משפיעים עליהם שלא יכשלו

הרבה מכירים את התופעה הזאת: עברנו את ראש השנה, יום כיפור מתקרב, ואז... נזכרים שמיד אחריו מגיע חג הסוכות, ו... פשוט נאנחים, אוי, זה ממש קשה להתכונן לחג, לבנות סוכה ואפילו לרכוש ארבעת המינים, ומה יהיה בחג עצמו? שוב לעלות ארבע קומות בכדי להוריד לסוכה מזלג שישכחנו בבית... במאמר שלפניכם נשתדל בס"ד למצוא את הדרך לגלות את הנועם האמיתי של חג הסוכות, ולא פחות, גם את הנועם האמיתי של ההכנות לחג.

השכר על המאמץ וההשתוקקות

הרבה מכירים את התופעה הזאת: עברנו את ראש השנה, יום כיפור מתקרב, ואז... נזכרים שמיד אחריו מגיע חג הסוכות, ו... פשוט נאנחים, אוי, זה ממש קשה להתכונן לחג, לבנות סוכה ואפילו לרכוש ארבעת המינים, ומה יהיה בחג עצמו? שוב לעלות ארבע קומות בכדי להוריד לסוכה מזלג שישכחנו בבית...

במאמר שלפניכם נשתדל בס"ד למצוא את הדרך לגלות את הנועם האמיתי של חג הסוכות, ולא פחות, גם את הנועם האמיתי של ההכנות לחג. ולפני שנתחיל, אני רוצה לספר לכם את מה שסיפרו לנו השכנים שלנו בקרית גת, סיפור שכל מי ששמע אותו העיד שבעקבותיו הוא התחזק מאוד לחוש ב"נועם חג הסוכות".

וכך הם מספרים: עלינו לארץ לפני כשנתיים, והנה שמחנו לגלות שכל כך פשוט כאן בישראל לבנות סוכה, יש מקום במקלט לאכסן את הקרשים, אף אחד לא מתנגד לכך שתבנה סוכה ליד הבית, אתה יכול לחבר חשמל לסוכה בקלות, ואפילו לישון בסוכה זו לא בעיה גדולה. אצלנו ברוסיה של 2013 לא נתנו לנו רשות לבנות

לא הגיעו למחוז חפצם, אך בדרך לא דרך הצליחו כמה סוחרים להעביר אתרוגים בודדים ממקום למקום, ובני ישראל עם קודש הוזילו ממיטב כספם ושילמו סכומי כסף עצומים כדי לזכות במצוה זו, והשתוקקות ורצון אלו גדולים וחשובים יותר מכל עיקר המצוה גופא, ועל כן הנני עצב ומתחרט על שגרמתי להטביע את הספינה, כי טוב היה לי שיהיו אתרוגים מהודרים בריווח, וממילא תמעט השתוקקותם... הרי לנו שעיקר הנחת רוח שיש להשם יתברך תבוא דווקא מרוב הגעגועים וההשתוקקות שיש לעם ישראל למצוות.

לשמוח - כי זהו רצון ה'

לא אשכח לעולם את התמונה הזאת, שעה שהגענו אל הקודש פנימה אל מרן גאב"ד חוג חתם סופר הגר"ש אונגר זצ"ל, זה היה בחול המועד סוכות, הרב קיבל אותנו במאור פנים, ישבנו ושוחחנו בענייני השעה והכל מתוך שמחת חג אמיתית עד שלפתע אמר לנו הרב זצ"ל: האמת היא שלולי היה זה חג הייתם רואים אותי כעת יושב ובוכה, מקודם קיבלתי את הבשורה שאחי נפטר... אבל כך ציווני הבורא אין נוהגים אבלות ביום טוב.

ממש מדהים, יהודי יושב מדבר בשמחה, כולו אומר שמחת חג, זמן מועט לאחר שנודע לו שאחיו יקירו עלה בסערה השמימה. שמא תאמר הוא היה אדיש, אחיו כבר היה מבוגר לכן זה לא כאב לו כל כך, שטויות והבלים, היינו אצלו שוב שבוע אחר כך והפעם בניחום אבלים, ומצאנו בבחינת "אדם אחר", היה ניכר על הרב מאוד האבל הכבד, והיה נראה שכל פעם שהוא מספר עוד סיפור על אחיו נזקק להתאמץ שלא להתפרץ בבכי, וזה אותו יהודי ששבוע קודם, כאשר קיבל את הבשורה היה "כולו אומר שמחת חג".

בחטא, ומשום כן רק בתחילת החג מתחיל המניין החדש של העוונות. והנה זהו פלא גדול, כי אם ההכנה למצוות מגנת עליהם מלהיכשל בעוונות, כל שכן שעצם קיום המצוות של הישיבה בסוכה ונטילת ארבעת המינים יגנו עליהם, ואם כן היה צריך להיות היום הראשון לחשבון עוונות רק לאחר שמיני עצרת? אלא מכאן אנו לומדים שגדולה ההכנה למצוה יותר מהמצוה עצמה. (עי' "שפת אמת" האזינו)

ומו"ר הגה"צ רבי נסים מוויאל זצ"ל היה אומר: כשיהודי מכין לפני השינה את השעון מעורר בכדי שיתעורר בבוקר לתפילה הרי הוא מקבל על זה שכר גדול, כי גדולה ההכנה למצוה יותר מהמצוה, וכן הוא גם כשמכין כסף בנרתיק הטלית בכדי שב"ויברך דוד" הוא יתן צדקה וכדומה.

ולא רק המאמץ נמדד בשמים אלא גם ובעיקר ההשתוקקות, כמה חשוב לנו להדר במצוות השם יתברך, כמה אנחנו מתפללים בכדי שנזכה לקיים את מצוות השם בשלמות כרצונו יתברך.

ובעניין זה ראיתי סיפור נפלא ב"באר הפרשה", שמספרים על הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, שפעם פגש את השטן באמצע עשרת ימי תשובה כשהוא עצב, והשטן סיפר לרבי שהוא עצב מכיוון שהוא רואה ספינה מלאה אתרוגים המפליגה ממדינה למדינה ועליהם עומדים בני ישראל לברך בחג הסוכות, לאחר מספר ימים הם נפגשו שוב אך הפעם השטן היה נראה שמח מאוד, והוא הסביר לרבי מברדיטשוב את הסיבה לשמחתו, שכן הוא פעל פעולות שונות וגרם לספינה לטבוע, בחול המועד פגש שוב הרבי את השטן אולם הפעם הוא שוב היה עצוב, והוא הסביר את עצמו לפליאת הרבי, וכך אמר השטן: 'אכן הצלחתי במזימתי ורוב האתרוגים

זוהי מעלה של עובד אמיתי, חג זה חג, אין מקום לאבלות, זה אמנם קשה אבל מי שמרגיל את עצמו שחג זה זמן שמחתנו כי ה' ציוה, ולא כי צריכים הזדמנות לשמוח, כזה אחד יכול לשמוח בכל מצב. ברור שמדובר בעבודה קשה, הלא מבחינה חיצונית כמעט ואין הבדל בין שמחה של מצוה לסתם שמחה, השתיה אותה שתיה והלבוש אותו לבוש, אבל כשזוכרים שזה זמן של ארוח אצל הקב"ה, והמארח אוהב אורחים שמחים אז כבר הכל מתנהל אחרת.

סבלנות ושלום

והנה בזמן שכל יהודי רוצה לשמוח שמחה אמיתית, ישנו שטן אחד שמנסה למנוע מאיתנו את השמחה, הוא יודע שאם נשמח בחג הזה נזכה להשפיע שמחה על כל השנה כולה, ומשום כן הוא מתאמץ מאוד לגרום לכך ששמחתנו לא תהיה שלמה, וזאת על ידי כל מיני מחלוקות "קטנות" שהוא מעורר, אם זה עם בני הבית, או שזה עם השכנים, או עם המשפחה המורחבת, לא חסר לו דרכים איך לפתות אותנו שחלילה לא נזכה ל"סוכת שלום". ורק אם נזכור את סגולות השמחה בחג הסוכות, נבין שכל הניסיונות הללו הם בעצם באים מהאויב הכי גדול שיש לנו, וכך לא נוותר אלא נתאמץ בכל הכח לשמוח ולשמח, ולנהוג בסבלנות ובאהבה עם כולם.

ונשתדל לבחון את עצמנו בכל פעם שהכעס עומד להתפרץ: מדוע אני כועס על הילד \ השכן? כי הוא "מפריע" לי לקיים את מצוות החג בהידור?! וכי אם אכעס אשמח את השם יתברך?!

כמו כן בכל פעם שאנו נמצאים בתוך הסוכה ועומד לצאת לנו מהפה איזו שהיא מילה של ביקורת שיכולה לצער אחרים וכדומה, נזכיר לעצמנו שיש לנו כעת אורחים חשובים מאוד... ה"אושפיזין" ולא נעים לדבר ככה לידם...

ב"באר הפרשה" מביא הרבה ציטוטים מרבנותינו מסגולות השמחה בחג, אצטט בפניכם כמה מהם.

ה"אבן עזרא" מבאר על הפסוק (דברים ט"ז י"ד-ט"ז) "ושמחת בחגך... כי יברכך ה' אלקיך... והיית אך

שמח" – ש"ברכך" הוא לשון לעתיד, שתהיה לעולם שמח, שבשכר מצות השמחה יזכה להמשיך את השמחה לכל השנה כולה.

התבוננתי פעם בערב שמחת תורה ואמרתי לעצמי מדוע היום שמחים עם התורה, וכי בגלל שמוסיימים את חמשה חומשי התורה? נעצור יהודי תוך כדי ריקוד בהתלהבות סביב ספר התורה ונאמר לו: ילמדנו רבנו מדוע כבודו שמח, הרי ברור שאף אחד כמעט לא יאמר: כי סיימתי חמשה חומשי תורה, הא וודאי שכל השמחה היא "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו", זמן סיום חמשה חומשי תורה הוא הזדמנות לבטאות את השמחה הזאת.

באותו עניין, מורי ורבי הגר"י מנדלסון שליט"א עורר פעם במכתב על ימי החנוכה אשר נקבע בהם להודות ולהלל, שלו יצוייר וביום מן הימים ייצא כרוז שבשעה זו וזו נקבע להודות לקב"ה באותה העת כולם יעמדו ויודו מכל לבם בהתרגשות רבה, אלו הם ימי החנוכה ימים שנקבע בהם להודות, אחרי שראיתי את מכתבו הדברים התחדדו יותר, הלא המועדים נקבעו לשמחה "ושמחת בחגך", אז אם קבע הקב"ה שעכשיו צריכים לשמוח הרי שזה בדיוק הזמן המתאים לעשות הכל בכדי לשמוח בחלקנו ולשמח על שזכינו להיות מהעם הנבחר ומלגיונו של מלך.

אך מה נעשה שבזמן שהנשמה רוצה כל כך לרקוד ולשמח, הרי שהגוף נשאר אדיש? בשביל זה

ממעלות הסוכה וארבעת המינים

כעת אביא בס"ד כמה ידיעות חשובות ממעלות הסוכה וארבעת המינים, ואם נזכר בהם בזמן קיום מצוות החג בוודאי נזכה ליותר התחדשות ותחושת נועם רוחני.

הסוכה מזכירה את חביבות ישראל אצל הקב"ה – רבותינו עומדים על השאלה מדוע נצטוונו לעשות זכר כה גדול דווקא לענני הכבוד, מה שלא עושים למן והבאר, הגם שגם הם היו ניסים גדולים בזמן ההליכה במדבר? ומבארים רבותינו שמכיון שהקב"ה בחר להוציא את ישראל ממצרים ולהוליכם במדבר הרי בוודאי שהוא גם ידאג להם למזון שהוא הכרחי, אבל ענני כבוד אינם דבר שבהכרח, אלא אותם נתן הקב"ה מתוך חיבה יתירה לכבודן של ישראל כדי לשמור עליהם שמירה מעולה לבל יכם שרב ושמש, משום כך נבחרו ענני הכבוד לעשות להם זכר יותר משאר הניסים, שכן הזכרת נס הענני כבוד מעידה ומזכירה את חביבותן של ישראל אצל הקב"ה, שלא הסתפק ב"לצאת ידי חובה" כביכול, ולדאוג להם רק למזון, אלא הוסיף להם שמירה מעולה ומיוחדת. (עפ"י המבי"ט החיד"א והחת"ס, הובאו ב"סוכת דוד" ח"א טעמי המצות)

הסוכה מגנת גם מבחינה רוחנית – "מי שנוהר לקבוע דירתו וישיבתו בה כל שבעת הימים בקדושה ובטהרה באימה ויראה ושמחה רבה כדת מה לעשות, קונה קדושה ותוספת הארה בנפשו רוחו ונשמתו, ונמצא כדי גאולתו לכל השנה לעבוד את בוראו עבודה תמה". ("פלא יועץ" ע' סוכה)

"היושב בסוכה, ומתכוון לחשוב ולהרגיש בתורה ויראת שמים, לבלי להניח מקום ליצר הרע, ימצא בעצמו קצת בחינה של שערים סגורים בפני הטומאה". ("מכתב מאליהו")

ה"אברבנאל" (פ"ר ראה) אומר וזה לשונו: "והיית אך שמח" – להבטיחו, שאם ישמח ויגיל בחג הסוכות יהיה שמח וטוב לב כל השנה... ואם התעצב בראשית השנה – בעיצבון תאכלנה, כי כן טבע המציאות, השמח בחלקו שמחה וששון ישיג".

ה"פלא יועץ" (ע' סוכה) אומר וזה לשונו: וצונו לשמוח שמחה של מצוה, והוא סימן טוב לכל השנה, שכתבו גורי אר"י ז"ל שמי שיהא שמח וטוב לב ולא יצטער כלל בחג הקדוש הזה, מובטח לו שתעלה לו שנה טובה ויהיה לעולם שמח.

ומעשה שהיה אצל הרה"ק החוזה' מלובלין זצ"ל שהיה משמח את החתן בשמחת נישואיו, ניגש אחד השושבינים אל הרבי ושאלו, וכי את החתן צריך לשמח, והלא מזלו מאיר לו פנים, הלא יותר יש צורך לשמח את האנשים הצריכים חיזוק? השיב לו הרבי: הנה אמרו חז"ל (ירושלמי ביכורים ג' ג') 'חתן מוחלין לו כל עוונותיו', ובוודאי בעת כזה דואג החתן מאוד של יחזור למצבו הראשון חלילה, לכן צריך לשמח אותו ועל ידי זה להזכיר לו שעל ידי מידת השמחה יזכה להמשיך להיות במצב זה, שבו הוא ללא עוונות, וזאת משום שהשמחה היא כחומה בצורה שלא יבא לידי עבירה ועוון.

וממשיך ה"באר הפרשה": כך חובתנו ממחרת יום הכיפורים שנמחלו עוונותינו, לחסות בצל השמחה, וממילא לא ניכשל בעבירה ועון.

ב"באר הפרשה" מביא מה"כף החיים" (סי' תרכ"ו סק"ו) שמביא בשם ה"יפה ללב" (ח"ה ג') שמי שזהיר במצות סוכה ולעשותה כתיקונה, מובטח לו שלא יהיה מריבה בתוך ביתו כל אותה שנה. ומספר "סגולת ישראל" שמביא סגולה למחלוקת ללמוד מסכת סוכה שזוהי סגולה גם בשאר ימות השנה, וזהו "תצפנם בסוכה מריב לשונות".

עם ארבעת המינים מרננים לקב"ה - במדרש (ויק"ד ל"ד) הסמיכו מצות נטילת לולב לפסוק (דה"י א"ט ז"ל"ג) "אז ירננו עצי היער מלפני ה' כי בא לשפוט את הארץ", והיינו שמשיוצאים בני ישראל זכאים בדין

— כשבא ה' לשפוט את הארץ, אז ירננו 'עצי היער'

אלו הדי' מינים. ומבאר הלבוש (תרנ"א סק"ח) וזה לשונו: "לפי שביום הכיפורים באין לדין ישראל ואומות העולם, ואין יודעין מי יצא זכאי ומי יצא חייב, נתן הקב"ה מצוה זו לישראל, שיהיו שמחים בלולביהם כאדם היוצא לפני השופט זכאי ונותן השופט מקל או דבר אחר לסימן שהוא יצא זכאי וישמח בו, והנענוע הוא הרינון, שהוא השיר והשבח להקב"ה על נסיו ונפלאותיו אשר עשה עמנו".

ארבעת המינים כנגד כל מיני האדם – ידועים דברי חז"ל במדרש שארבעת המינים רומזים על כל מיני האדם: על מי שיש בו טעם וריח [אתרוג], ועל מי שיש בו טעם אך לא ריח [תמר של לולב], ריח ולא טעם [הדס], לא ריח ולא טעם [ערבה], ויבואו אלו ויכפרו על אלו. ה"שפת אמת" זצ"ל (סוכות תרל"ו) אומר לאור דברי המדרש כך: כל אדם מיישראל יש בו משהו מכל אחד מארבעת המינים, במידות ובאיברים מיוחדים. בדבר אחד הוא מתקן יותר ובדבר אחד פחות. וכפי מה שמבטל ומערב ממעלותיו וממעשיו הטובים בכלל ישראל, כדי לזכותם וכדי להשפיע עליהם לטובה, זוכה הוא לעלות ולתקן אף את אותם מקומות שבו הצריכים תיקון.

ה"חפץ חיים" זצ"ל אומר חיזוק מיוחד לאור המדרש הנ"ל, וכך הוא אומר: הנה האתרוג הוא במדרגה יותר גבוהה משאר המינים, יש בו טעם וריח והתלמיד חכם נמשל בו. והנה האתרוג אגוד אצל שאר המינים רק בשעת קיום המצוה אך אחר כך הוא שב למקומו, מה שאין כן שלושת המינים

ממעלות הושענא רבא ושמיני עצרת

ידוע ומפורסם לכל מעלת הושענא רבא ושמיני עצרת, אשר בוודאי לא לחינם דווקא בהם תיקנו לנו כל כך הרבה תפילות, ההושענות ותפילת גשם, וכידוע מחז"ל שימים אלה הם ימי מסירת הפתקים של הדינים שהיו בימים הנוראים, וניתן לפעול בהם להמתקת הדינים. וכבר ביאר האר"י ז"ל שאף על פי שנמסרו ה"פתקין" ביום הושענא רבא, עדיין לא ניתן רשות להשליחים לפעול דבר עד שמיני עצרת, שאם ישוב מיד יקרעו אותם הפתקים. ("יסוד ושורש העבודה" פט"ז)

ועל יום שמיני עצרת אמרו חז"ל שהקב"ה מבקש מאיתנו "עכבו עמי עוד יום אחד קשה עלי פרידתכם", אחרי כל ימי החג בהם שהינו כל כך הרבה "בצילא דמהימנותא", כל כך היינו קרובים לקב"ה, מבקש הוא יתברך שנישאר איתו ביחד עוד יום אחד (עפ"י סוכה נ"ה ע"ב), והנה לכאורה היינו חושבים שאם הקב"ה רוצה כל כך שנישאר ביחד יום נוסף, אז היה ראוי יותר שגם ביום זה נישאר בתוך הסוכה הקדושה, ומדוע דווקא ביום זה נכנסים לבית?

חשבתני שיש בזה עניין מיוחד, הרי בחג הסוכות יש הרבה שקשה להם, לאחד קשה השינה בסוכה ולשני קשה אפילו האכילה, ואשריכם ישראל שמתאמצים להישאר בסוכה לכבוד השם יתברך, אולם בשמיני עצרת הקב"ה מגלה את אהבתו הגדולה אלינו בבחינת "קשה עלי פרידתכם", ובים זה רוצה השי"ת שכולנו נרגיש

אשריכם ישראל

שמחה שלימה, ללא שהיצר יקשה עלינו ויחליש את שמחתנו מחמת חוסר נוחות וכו'.

גיליון תשרי תשפ"ג

יא

ואומר ה"יסוד ושורש העבודה" (פ"ט): "וכל הזהיר בשמחה של תורה ביום הזה בטוח שלא יפסוק תורה מזרעו".

שמירת ההשפעות לכל השנה

עברנו את החגים בהצלחה בס"ד, מה נוכל לעשות בכדי לשמר את ההשפעות שקיבלנו לכל השנה? רבותינו ממליצים לקבל קבלות קטנות במשך ימי החג, כל אחד בזמן ההתעוררות שלו, ולאחר החג לרשום את אותם קבלות ולערוך עליהם מעכב במשך כל ימות השנה.

יום שמיני עצרת הוא יום גדול ומיוחד מאוד לתפילות, והראיה הגדולה לכך היא שדווקא ביום זה כל כך קשה להתרכז בתפילה, כולם מביאים את ילדיהם לבית הכנסת, מזיזים את השולחנות והספסלים בשביל ההקפות, וגם טרודים בהקפות וקריאת התורה וכו', וכידוע אם יש ניסיון בזמן מסויים סימן שהזמן הזה מסוגל מאוד.

שבת קודש היא גם התחנה השבועית למילוי כוחות, זה הזמן לשמר את התחושות הנעלות, את ההתעלות הרוחנית, על ידי שמירה על אווירה קדושה בשבת קודש ללא ליצנות ומחלוקת פוליטיקה ורכילות, ואפילו דברים שאינם אסורים בשבת, יתכן שהם לא מתאימים ליום כל כך גדול, ואם נכבד את השבת כראוי נזכה בוודאי להמשיך את אותם השפעות נפלאות לכל השנה כולה.

וכתב רבי חיים פלאגי זצ"ל על שמיני עצרת וזה לשונו: "מאד מאד יש להיזהר בתפילות שמיני עצרת, לאומרם בכונה גדולה, כי מלבד שכל תיקון של הימים מיום ראש השנה עד שמיני עצרת הוא נשלם, והכל תלוי ביום הזה, עוד בה, כי אין בכל אלו הימים יום רצון לה', לשמוע ה' תפילתו בכל מה דבעי ביום הזה". ("מועד לכל חי" כ"ה

א, מובא ב"באר פרשה")

יזכנו השם יתברך למועדים ורגלים בירושלים הבנויה, מתוך שלום ושמחה עד בלי די.

גם יש להיזהר מאוד להרבות בשמחה ללא קפידות וכו' בשמיני עצרת - שמחת תורה,

הזדמנות מיוחדת!

בימים אלו אנו נערכים בס"ד לקראת הדפסת חוברת חיזוק מיוחדת להתמודדות עם ניסיונות התקופה, כ-100 עמודים עמוסים בתובנות וסיפורים עוצמתיים.

זו ההזדמנות שלך להיות שותף ביזכוי הרבים אדיר

התקשר עוד היום והיה שותף בהדפסה

0527-608955 \ 08-9743208

סוכות - "זמן שמחתנו"

איך מרקידים את הגוף האדיש?

זכינו לבקר אותנו שנה אחת בחול המועד סוכות, הרב קיבל אותנו במאור פנים, ישבנו ושוחחנו בענייני השעה והכל מתוך שמחת חג אמיתית עד שלפתע אמר לנו הרב זצ"ל: האמת היא שלולי היה זה חג הייתם רואים אותי כעת יושב ובוכה, מקודם קיבלתי את הבשורה שאחי נפטר... אבל כך ציווני הבורא אין נוהגים אבלות ביום טוב. ממש מדהים, יהודי יושב מדבר בשמחה, כולו אומר שמחת חג, זמן מועט לאחר שנודע לו שאחיו יקירו עלה בסערה השמימה. שמא תאמר הוא היה אדיש, אחיו כבר היה מבוגר לכן זה לא כאב לו כל כך, שטויות והבלים, היינו אצלו שוב שבוע אחר כך והפעם בניחום אבלים, ומצאנו בבחינת "אדם אחר", היה ניכר על הרב מאוד האבל הכבד, והיה נראה שכל פעם שהוא מספר עוד סיפור על אחיו נזקק להתאמן שלא להתפרץ בבכי, וזה אותו יהודי ששבוע קודם, כאשר קיבל את הבשורה היה "כולו אומר שמחת חג".

ואיך בכל זאת נצליח לשמוח? נביא לכך בהמשך כמה "טיפים" שבס"ד רשמתי לעצמי במשך הזמן, אך לפני כן נבאר מדוע באמת דווקא כעת הוא "זמן שמחתנו".

"זמן שמחתנו" – למה ומדוע

ישנו משל מפורסם על אחד שהיה אוהב לרקוד בכל הזדמנות, אך ביום מן הימים עקב חולי רח"ל נאלצו הרופאים לקטוע את רגליו, ואיך כעת הוא יוכל לרקוד? הוא פנה לידידו

חברים יקרים, חג הסוכות הוא החג של השמחה, נכון, אנו מצווים לשמוח בכל החגים, אבל בכל אופן רק סוכות מכונה "זמן שמחתנו", וגם יש בו את "שמחת בית השואבה". ה"דברות מרדכי" מביא ששמע בשם אדם גדול שכשם שבחג הפסח אסור חמץ אפילו במשהו, כך גם בחג הסוכות אסורה העצבות אפילו במשהו, וככתוב (דברים טז יד-טו) "ושמחת בחגך וגו' והיית אך שמח", וכתב ה"אבן עזרא": "וטעם "אך" כי לא תהיה כי אם שמח, כלומר אך ורק שמח. ועוד הביא שם בשם ה"ישמח ישראל" שכמו שכתבו בספרים הק' על האכילה של ערב יום כיפור שעל ידה מעלים את כל האכילות של כל השנה שלא היו לשם שמים, כמו כן על ידי השמחה ביום טוב של זמן שמחתנו מעלים את כל מיני שמחה של כל השנה שלא היו בשלמות ושלא היו של מצוה.

ידוע מה שאמר הגאון מוילנא זצ"ל שהמצוה הכי קשה בתורה היא לשמוח, וזו שאלת השאלות, איך נצטוונו לשמוח? ואם אני לא שמח, מה אעשה? האם יש איזה כפתור שלוחצים עליו ופתאום מקבלים שמחה?

אלא שבאמת לעם ישראל יש כח מיוחד לנווט את כל הרגשות שלהם לכבוד השם יתברך. ואם השם רוצה שנשמח נתאמן לשמוח. וכפי שסיפרתי כבר את מה שראו עיני אצל מרן גאב"ד חוג חתם סופר הגר"ש אונגר זצ"ל,

וב"תורת אבות" (מובא ב"נתיבות שלום" ח"ב) מביא משל נפלא שימחיש לנו את מעלת השמחה בעבודת השם מתוך אהבתו. בן המלך שהתרחק מאביו עזב את הארמון והתחבר עם פושעים, יום אחד הוא התחרט על מעשיו ושב לבית המלך. הנה כמה ששמח המלך בשיבתו הוא עדיין חושש שמא בנו שב אליו רק מתוך יראתו שמפחד הבן פן יעניש אותו האב על כל פשעיו, ומתי שמח המלך ביותר? כאשר רואה אותו עושה את רצונו בשמחה, שאז אומר המלך לעצמו: אם הבן שמח לעשות את רצוני סימן שהוא באמת שב אלי מתוך אהבה.

סיפרתי פעם על אבא אחד שביקש מבנו שיכין עבורו כוס קפה, והבן ניגש למטבח עם פרצוף עצוב, וכשהוא מתאנח ומתנשף הוא לוקח כוס ושוב נאנח ולוקח סוכר, חוזר ונאנח ולוקח קפה, ושוב נאנח ומתנשף ומוזג מים חמים, חוזר ומתנשף וניגש למקרר ולוקח חלב, וכשאנחה נוספת נשמעת מפיו הוא ניגש לאביו ומגיש לו בפרצוף עצוב ומסכן את הכוס קפה... מה דעתכם? אבא ישמח עם הקפה הזה? למה לא? הרי הכל מושלם, "רק" חסר כאן שמחה, מה הבעיה? כולם מבינים שאבא פשוט מוותר על כזאת עזרה... גם השם יתברך רוצה לראות אותנו שמחים על הזכות לשמח אותו כביכול.

ראיתי פעם דבר נפלא, דהנה בראש השנה שבנו אל השם מתוך יראה, ולכן השלכנו את העוונות למים, אך בסוכות שבים אל השם מתוך אהבה, ואז כבר העוונות נהפכים לזכויות, ולכן שבים אל המים ושואבים מים לניסוך המזבח, לוקחים את העוונות בחזרה...

שהיה חרש וסימן לו בשפת הסימנים שברצונו שהוא ירכיב אותו על כתפיו ויקח אותו לאיזה אירוע שיש בו תזמורת, החרש הסכים ונכנס איתו לאולם, התזמורת רעשה אך החרש שלא שמע מאומה המשיך לעמוד אדיש, ראה קטוע הרגליים שככה הוא לא יזכה לרקוד ולכן השקה את החרש בשתייה חריפה, כעת סוף סוף רקד החרש מתוך שכרותו, ושמח קטוע הרגליים על האפשרות שלו להשתתף בריקודים... כך הנשמה רוצה לשמוח במועדי ישראל, אך הגוף לא מבין למה כעת צריכים לשמוח ולרקוד, מה עושים עם הגוף? נותנים לו בשר ויין, העיקר שיסכים לשמוח ולרקוד, וכך גם הנשמה רוקדת ומאושרת. ומדוע דווקא כעת רוצה הנשמה לשמוח? כי כעת אנו עומדים לאחר העבודה הגדולה של אלול ועשרת ימי תשובה, ואחרי שחזרנו בתשובה מיראה, בסוכות אנו שבים ומתחזקים באהבה. ודווקא כשמתקרבים אל השי"ת מתוך אהבה יש שמחה כזו גדולה.

אמנם נכון שלא ברגע אחד מסתיימת עבודת השיבה אל השי"ת, אך עם זאת, ברגע שמתחילים את הדרך כבר מתמלאים בשמחה, ומשל למה הדבר דומה לאדם שהיה לו מחסן העמוס באשפה ישנה וגרוטאות וכו', יום אחד הוא החליט לפנות את המחסן, הנה כמה שיותר יתקדם בעבודתו כך יחוש בסירחון יותר גדול, אך דווקא הסירחון הזה יביא אותו לשמחה, כי הנה הריח הזה מעיד שאני מתקדם מאוד במשימה שלי... וכך כאשר יהודי עושה חשבון נפש ומכיר בכל הנפילות שלו, תחת שיכנס לעצבות הוא שמח שעלה על דרך המלך והוא מתקדם בתהליך השיבה אל השם.

הרחמים והסליחות, ואחריו הימים הנוראים ועשרת ימי תשובה, ואז תשובה מאהבה של חג הסוכות, ואז עולים להושענא רבה ומשם לחיתום של החיתום בשמיני עצרת – שמחת תורה. אך לעומת עם ישראל הרי שאומות העולם חושבים בגאווה שהם לא זקוקים להכנות ותהליכים מתמשכים, והם ירצו מייד לעלות "לראש הגג" – לקפוץ לדרגה הכי גבוהה, לפיסגת העבודה... ולכן הקב"ה יוציא כנגדם אור עצום של קדושה בבחינת "חמה מנרתיקה", והם שכלל לא עשו הכנה כנדרש לא יוכלו להכיל את האור העצום, ומרוב עוצמת הקדושה הם יאבדו

וכהקדמה לזה אצטט מדברי הרמח"ל זצ"ל ב"מסילת ישרים" (פ"א): "והנה מה שהורונו חכמינו ז"ל הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמתי והעדון הגדול מכל העדונים שיכולים להימצא. ומקום העדון הזה באמת הוא העולם הבא וכו' והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזו, הם מצות אשר צונו עליהם הקל יתברך שמו וכו', וכשתסתכל בדבר תראה כי השלמות האמיתי הוא רק הדבקות בו יתברך, והוא מה שהיה דוד המלך אומר (תהלים עג, כח) ואני קרבת אלוקים לי טוב וכו'. אמנם לכשיזכה האדם לטובה הזאת, ראוי שיעמול ראשונה וישתדל ביגיעו לקנותה, והיינו, שישתדל לדבק בו יתברך בכח מעשים שתולדותם זה העניין והם הם המצוות וכו'. ואמנם ראוי לו שתהיה כל פנייתו רק לבורא יתברך, ושלא יהיה לו שום תכלית אחר בכל מעשה שיעשה אם קטן ואם גדול אלא להתקרב אליו יתברך ולשבור את כל המחיצות

[חשבתי להוסיף שלכן נאמר "שמחת בית השואבה" כי השמחה מגלה על האהבה, וכך יכולים לעשות "בית השואבה" – לקחת את העוונות שנהפכו לזכויות].

למה הגויים יבעטו בסוכה

ידועים דברי חז"ל (ע"ז ג.) שלעתיד לבא יבואו אומות העולם ויבקשו שהקב"ה ייתן גם להם מצוות וכך יזכו בשכר, והקב"ה ייתן להם לפנים משורת הדין "מצוה קלה" והיא סוכה, ומיד כל אחד ואחד עולה לראש גגו ובונה סוכה, והקב"ה יקדיר עליהם חמה כבתקופת תמוז וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא. כשקוראים את זה מתעוררים הרבה שאלות:

מדוע כולם יבנו את סוכתם דווקא בגגות הבתים?

ומדוע חשוב לציין שהם יבנו את הסוכה בגגות הבתים?

ולמה הקב"ה יקדיר עליהם חמה, ובפרט שהמצטער פטור מן הסוכה?

ראיתי מכ"ק מרן האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א שמביא מהלך נפלא על פי ה"מאור ושמש" (רמזי יום א' של סוכות), וכך הוא תוכן הדברים בקצרה ("ילקוט דברי קודש" – ירח האיתנים ח"א):

עם ישראל יודעים שבעבודת השם זקוקים להתקדמות שלב אחרי שלב, שלא להיות בבחינת "תפסת מרובה לא תפסת", כפי שבימים אלו אנו בתהליך עלייה, תהליך שהחל בחודש תמוז שהוא ראשי תיבות זמני תשובה ממשמשים ובאים, וממשיך עם אב שהוא ראשי תיבות אלול בא, ולאחרי חודש

ומי זוכה להתענג מאותו האור? מי שבעולם הזה הכין את עצמו לאותו היום, ועשה הכל בכדי שלא יהיו מחיצות בינו לבין קונו, הוא זה שיהנה מאותו האור. כל עשיית מצווה – ביטול להשם, מסירה מחיצה ומכינה את האדם להיות "כלי קיבול" לקבלת האור הגדול באופן שיהיה זה תענוג עלאי, כי אין תענוג כמו הביטול להשי"ת, והשהייה במחיצת אורו ללא מחיצות. ולעומת זאת כל עבירה – ויתור על עשיית רצון השם בכדי לעשות את "רצון עצמו", יוצרת מחיצה בינו לבין השם יתברך, ומשכך הוא יתקשה לקלוט את האור העצום עד שבמקום להתענג על אותו האור, הוא עוד חלילה ישרף ממנו.

מי מקבל שכר על העבירות

וכך נוכל להבין מדוע העושה תשובה מאהבה זדונות נהפכות לו לזכויות (יומא פ"ג), שזהו פלא עצום, שעוד יקבל שכר על מה שעשה עבירות? אלא העניין הוא כך, עשיית מצווה היא ביטול להשם והכרה בכך שאני לא ה"בעל הבית", ואילו עבירה היא ההיפך מזה. אולם כשאדם עושה תשובה הוא בעצם חוזר ומתבטל להשם יתברך, ומודה בכך שאינו "אישיות בפני עצמה", ומכיוון שעושה את התשובה מאהבה הוא לא רק מתחרט על המחשבה המוטעית שלו, אלא גם מתמלא בכיסופים עצומים להתבטל אליו יתברך.

ודווקא הנפילה שלו למדה אותו עד כמה באמת הוא לא יכול בלי השם יתברך, כי באמת מי ש"הנהיג" אותו עד עכשיו לא היה הוא בעצמו, אלא היצר, ומתוך הכרה שכזאת הוא הופך את העבירה שהייתה ריחוק מהשם

המפסיקות בינו לבין קונו, הן הנה כל ענייני החומריות והתלוי בהם, עד שימשך אחריו יתברך ממש כברזל אחר אבן השואבת וכו'. וכל מה שיוכל לחשוב שהוא מניעה לזה, יברח ממנו כבורח מן האש".

משמע מהרמח"ל שהמצוות מקרבות אותנו לקב"ה ובזכות עשייתם נזכה לשהות במחיצתו יתברך ולהנות מזיו שכינתו בגן עדן, ואילו העוונות מרחיקות את האדם מהקב"ה והן יוצרות מחיצות רבות בינו לקונו, עד שלא יזכה להנות מזיו שכינתו חלילה. וזאת מכיוון שעשיית מצווה היא ביטול לרצון השם, ומי שמתבטל לרצון השם מכיר בכך שבאמת הוא לא "אישיות" בפני עצמה, אלא חלק אלוקה ממעל, ואין לו רצון מעצמו אלא רק רוצה באשר ירצה יוצרו, ולכן הוא יזכה להתענג מזיו שכינתו. לעומתו העושה עבירה מתעלם מרצון השם ואומר "יש לי רצונות משלי", וכיוון שחושב שהוא חשוב "בפני עצמו" הוא יוצר מחיצות בינו לבין קונו.

וכמו שאמרו חז"ל על הגאווותן שמייחס את כל ההצלחות לעצמו, מתפאר בהם, ושוכח שהכל רק מהשם יתברך, והוא לא יכול לעשות לבד מאומה, בין בגשמיות ובין ברוחניות, שאילולי הקב"ה עוזרו אינו יכול להתגבר על היצר וכו'. וזה לשון חז"ל (סוטה ה.) "כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה אין אני והוא יכולים לדור בעולם".

לאור כל האמור אולי אפשר לומר כך. בעולם הבא ממתין לכולם אור עצום ונשגב מזיו שכינתו יתברך, האור הזה כל כך עצום עד שללא הכנה מתאימה אפשר להשרף מאותו האור, וזאת במקום להתענג על האור הנפלא,

רבו, אך מרוב שהותש מהנסיעה הארוכה והמפרכת, התעייף ונרדם בתחילת היום הקדוש, ורק במוצאי יום הכיפורים הוא התעורר. חשב אותו תלמיד לעצמו: במקום שאצטער על כמה שהפסדתי היום, לפחות אשמח בחלקי שזכיתי לצום את כל היום...

אחר כך אמר לו ה"חווה": "תדע לך שבמה שהתאמצת לא להכנס לעצבות זכית לעשות נחת רוח לקב"ה כמו שלא נעשה כבר הרבה זמן".

ומדוע באמת היה זה כל כך נחת רוח לקב"ה? לאור האמור נוכל להבין שכן אותו תלמיד זכה להכיר שאין לו כוחות משלו, הנה הוא כל כך טרח לשהות במחיצת רבו ביום הכיפורים, אך אם משמים לא רוצים הוא לא יזכה להתפלל עם הרב, כי רק הקב"ה קובע מה נעשה בפועל. ואם הוא לא היה מכיר שהכל רק מהשם הוא היה נופל לעצבות ותסכול, כי "אני" לא הצלחתי, כיוון שהכיר שהכל רק מאת השם הוא לא הצטער על מה שהפסיד כי הרי זה מה שרצה השם. וכך הוא התחזק בביטול אל רצון השם והכרה שאינו "אישיות בפני עצמה", ההכרה הזאת הסירה את כל המחיצות ועשתה נחת רוח גדולה לקב"ה.

כך נוכל גם להבין מדוע יפה כוחה של תפילה, שהגם שאדם חטא ומגיע לו להענש, יכולה תפילתו לבטל את הגזירה, כי הרי עניין החטא הוא ריחוק מהשם יתברך ותחושת גאווה כאילו שאני ה"בעל הבית", ולכן כשמתפלל ומבקש את רחמי השם, הוא חוזר ומכיר בכך שהוא זקוק לרחמי השם, ואין לו כוחות משלו, וזה עצמו מסימני התשובה.

למהלך חדש של קרבת ה'. כי לא העניין הוא המעשה בעצמו אלא המחשבה, ומחשבה של תשובה מאהבה היא מחשבה של קרבת השם גדולה, שבכוחה להסיר את כל המחיצות בינו לבין קונו! וכמו שאמרו חז"ל (ברכות לד): שבמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים יכולים לעמוד.

ובאמת זו העבודה הקשה, שיסכים אדם להודות על האמת שטעה, כי ה"כבוד" של האדם מונע ממנו להודות על האמת, והוא מחפש כל מיני תירוצים ליישב את עצמו ורק לא להודות שטעה. וכבר נאמר (ירמיה ב, לה) "הנני נשפט איתך על אומרך לא חטאתי" וכן נאמר (משלי כח, יג) "מכסה פשעיו לא יצליח ומודה ועוזב ירוחם" וכמו שאומר האלשיך הקדוש על מה שאומר התנא באבות (פ"ד מכ"א) שהקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם, כי הקנאה מביאה את האדם להיכשל בכל העבירות שבין אדם לחברו והתאוה לכל העבירות שבין אדם למקום, אך לכל זה יש פתרון – לעשות תשובה, ורק הכבוד מונע את האדם מן התשובה. ("תורת משה" בהר כה, ג)

וגם על אדם הראשון ע"ה כתוב שהייתה התביעה עליו על שלא הודה מייד ואמר חטאתי, כי אפילו כשהיצר מגיע בכח גדול ומכשיל אותנו, עדיין בידינו להודות לאחר מעשה ומיד לומר "חטאת וטעיתי". (יעוין ב"דעת תורה" לרבינו ירוחם ממיר זצ"ל בראשית ג, ב)

ועל פי כל זה זכיתי להבין בס"ד מעשה שקראתי מהחווה מלובלין ותלמידו, שמסופר על תלמידו של הרה"ק ה"חווה מלובלין" זצ"ל שנסע על מנת לשהות ביום הכיפורים בצל

אשריכם ישראל
עצות לזכות במידת השמחה

כעת אגיש בפניכם כמה עצות ו"טיפים" שאספתי בס"ד במשך השנים, לחיזוק במידת השמחה.

[א] תחשוב תמיד על היום הזה, אל תבכה את העבר ואל תדאג על העתיד. כי בכל יום הקב"ה נותן לך את הכוח והיכולת לעבור את אותו היום בשלום. כמו שדברנו בפסח מסוד "המצה האמצעית". [ומצאתי לזה רמז בס"ד "צא והלחם בעמלק מחר" – בעמלק שמכנים לך את דאגות המחר].

[ב] "אין ציפיות – אין אכזבות", אל תצפה שאחרים יעזרו לך ויתנו לך, תחשוב שאתה "יחיד בעולמך". ודווקא משום כך אם תקבל עזרה תכיר טובה ותשמח במיוחד. ובכל מצב לא תחוש אכזבה.

[ג] "לב חכם לימינו" – אתה לומד בספר? תסתכל על הצד הימני, תשמח במה שכבר השגת, במקום לחוש כל הזמן צער על מה שעדיין לא הספקת. כי דווקא מי ששמח בחלקו מקבל כוח לשאוף קדימה. וכך גם בכל עניין, תתמקד יותר ב"חצי הכוס המלאה". ["חכם" ראשי תיבות חצי כוס מלאה].

[ד] "אשא עיני אל ההרים" – אני מגלה מולי הרים גבוהים, "ערימות" של בעיות וטרדות, מה אעשה? "מאין" – מזה שאכיר בכך שאני "אין", והכל תלוי רק בבורא עולם, דווקא מה"אין" – "יבא עזרי". כמה שאהיה עניו יותר ולא אצפה לכלום, ככה אשמח יותר ואף אזכה לישועה בכל.

זו
ה] "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה"

– "ראה" בלשון יחיד, הכל תלוי בראייה האישית של כל אחד, אתה תחליט אם זה ברכה או חלילה לא. כדאי שתחליט שזה ברכה, וככה זה אכן תהיה ברכה.

יש כל כך הרבה דברים שתלויים בראייה שלנו, כפי שידוע ממרן ה"בעל שם טוב" זצ"ל שפעם שאלו אותו תלמידיו שבמקום אחד כתוב שאדם נידון בראש השנה ובמקום אחר כתוב שאדם נידון בכל יום? אז הוא קרא לשואב המים ושאל אותו: תגיד לי, "איך החיים?" ענה השואב: החיים קשים, אני כבר זקן וקשה לי לקום באמצע הלילה, לשאוב מים, ולסחוב את המים בכל העיירה... ברך אותו הבעש"ט ושלח אותו לדרכו. למחרת קרא לו שוב הבעש"ט ושאל אותו שוב "איך החיים?" והפעם השיב השואב: תודה להשם, החיים טובים, נכון שקצת קשה עבודתי, אבל איזה טוב שיש בשביל מי לעבוד, יש לי משפחה, וטוב בכלל שמצאתי עבודה, יש לי חברים מסכנים שלא מצליחים למצוא עבודה אפילו כשלי.

פנה הבעש"ט לתלמידיו ואמר להם: אתם יודעים איך השתנה המבט של השואב? בראש השנה נגזר עליו שהוא יהיה השואב, אך אז טרם נגזר האם הוא ישמח בתפקידו או יצטער, והנה אתמול בדין היומי נגזר עליו שהוא יצטער, אך היום לאחר שברכתי אותו נגזר עליו שהוא ישמח... ללמדנו, עד כמה אותה עבודה בדיוק, אפשר לשמוח בה ואפשר להצטער. והכל תלוי במבט.

והדבר בידנו להסתכל על אתגרי החיים וענייני עבודת השם כאל טיול חוויתי נפלא ומתוק.

הריקודים בחצר בית החולים

[ו] להאמין שמה שמגיע לך יגיע עד אליך... ומה שלא מגיע אליך סימן שהוא באמת לא מתאים לך, וכפי שהבאתי בספר "בטחתי ונושעת" את הסיפור עם הגה"צ רבי ראובן קרנשטיין זצ"ל (הסיפור מובא בספר הנפלא "פניני פרשת השבוע"): המגיד מישרים הנודע הגה"צ רבי ראובן קרנשטיין זצ"ל היה חולה כליות בצורה קשה, עד שהרופאים הכריעו כי אין מנוס מהשתלת כליה, ומכיוון שבארץ התקשו להשיג עבורו כליה מתאימה, עקב סוג דמו הנדיר, הוחלט לשלוח אותו לברוקלין שבניו יורק, שם יש סיכוי גבוה יותר למצוא כליה מתאימה. רבי ראובן נפרד מבני משפחתו בדמעות געגועים, כשהוא לא יודע מתי יזכה לפגוש אותם שוב, והוא הגיע לניו יורק, שם הוא נאלץ לשהות מתוך תקווה שבקרוב ממש תושג תרומת כליה עבורו, וכך מיד הוא יעבור השתלת כליה. אלא שעבר זמן רב ועדיין לא הושגה התרומה המבוקשת, שנתיים וחצי של המתנה! אי אפשר לדמיין מה זה, שנתיים וחצי שבהם כל המשפחה מנותקת מהרב, שבתות חגים ואפילו בר מצוה של אחד מילדיו, את כל אלה חגגו בני המשפחה בלעדיו, ואיש אינו יודע מתי הסיפור הזה יגמר. כעבור שנתיים וחצי של המתנה קשה ומתישה, פנה אל הרב יהודי חשוב מעסקני הרפואה בניו יורק, והוא הציע שהרב יטוס לקליפורניה, אל בית החולים בסן פרנסיסקו, "שם יש מרכז רפואי ענק להשתלות, מגיעות לשם הרבה יותר כליות, ושם יש יותר סיכוי

ומשל למלמד תינוקות שתלמידיו לא התנהגו כנדרש, והוא בישר להם שמחר יקבלו עונש חמור, הם יאלצו לקום מוקדם וללכת איתו למסע מפרך ומתיש של כמה שעות בהרים וגבעות, התלמידים רטנו והתבכיינו על העונש החמור, אך נאלצו לקבל עליהם את העונש. המסע היה באמת מפרך ומתיש, ובכל רגע הם התחננו למלמד שלהם שיואיל לוותר על העונש הקשה, אך המלמד לא וויתר ורק לאחר שלוש שעות המסע הסתיים. התלמידים למדו את הלקח והחלו להתנהג כנדרש.

לאחר זמן מה בישר להם המלמד שהוא הכין עבורם הפתעה מיוחדת כהוקרה על התנהגותם, ומחר הוא ייצא איתם לטיול – מסלול ארוך של שש שעות במדבר יהודה, הם יאלצו לקום באמצע הלילה ולהתארגן לנסיעה, התלמידים שמחו והודו למלמד על המחווה. המסלול אמנם היה קשה ומפרך, אך הם התענגו על כל רגע של טיול ולא פסקו מלהודות למלמד שלהם.

כשהסתיים המסלול שאל אותם המלמד: הלא לפני זמן מה עשינו מסלול דומה ואף קצר יותר ולרגע לא פסקתם מלהתלונן ולבקש שהמסע יסתיים, ומה נשתנה היום שאתם כל כך נהנים מהמסלול? התלמידים היו המומים ובאמת לא מצאו הסבר לתופעה, עד שהמלמד הסביר להם: בפעם הקודמת הכנתי אתכם ל"עונש", כך כל המבט שלכם היה כאל עונש, ומי נהנה מעונש?? אך היום הכנתי אתכם לטיול, וכך גם אתם הסתכלתם על המסע הזה. לא יאמן כמה הכל תלוי במבט,

העסקן לפתוח את פיו, בבחינת "דאגה בלב איש ישיחנה", ואז החל הלה לספר את מה שקרה: בזמן בו היינו במטוס, קיבלה רעייתי שיחת טלפון מברוקלין שבניו יורק ונאמר לה שכעת נמצאה הכליה המבוקשת...

מאותו רגע החלה רעייתי במסע ארוך של טלפונים, היא עירבה חצי מהעולם בניסיון לאתר אותנו, אולם כאמור היינו אז על המטוס... לאחר מכן הגענו לקליפורניה ושם נרדמנו כשאיננו חולמים כמה רודפים אחרינו, בשלב מסוים העסקנים בקליפורניה שרעייתי פנתה אליהם הצליחו לערב את המשטרה המקומית, וזו נאותה לעזור לאתר אותנו, אולם עד שהמודיעין איתר אותנו, ועד שהשוטרים הגיעו אלינו, חלף זמן רב ויקר מאד, צר לי לבשר, כבוד הרב, בית החולים העביר את הכליה לאדם אחר... פרץ העסקן החשוב בבכי. העסקן בקושי הצליח להמשיך לדבר, הוא התייפח בבכי, על ההזדמנות שהוחמצה, בדיוק בזכות הטיסה לקליפורניה.

אולם אז הפתיע אותנו הרב ראובן קרלנשטיין זצ"ל כשהוא אמר לו: ידידי היקר, מה אתה מצטער כל כך? הבה נצא בריקוד הודאה לקדוש ברוך הוא, תודה לבורא עולם על חסדו הגדול! תודה להשם על הנסיון הזה! מכל הלב אני מודה לבורא עולם על הרעה, כי אני בטוח שגם זו לטובה, וכי "במקרה" בדיוק בזמן שהיינו על המטוס הגיע הטלפון מניו יורק? הרי בוודאי שזו השגחה מופלאה וברור לי שזה רק לטובה! ומיד תפס הרב את אותו עסקן והחל לרקוד איתו מתוך הודיה להשם, ולא נחה דעתו עד שהתקשר לרבנית שבארץ,

להשיג כליה מתאימה" סבר אותו עסקן, ואף הציע לרב שהוא ילווה אותו בדרך. הרב התקשה לעכל את ההצעה, היה מספיק קשה לו הגלות הנוכחית, והוא לא התלהב לעבור טלטלות נוספות, אך בסופו של דבר הוא השתכנע שבדרך זו תוכל ישועתו לבא מהר יותר, והם יצאו לדרך.

הם הגיעו לסן פרנסיסקו בשעת לילה, ומיהרו למלון שהזמינו מראש, הם הגיעו למלון בשעה 3 לפנות בוקר, ומיהרו ללכת לישון. אלא שבשעה 6:30 הם התעוררו לקול דפיקות על דלת חדרם, בדלת המתינו להם שוטרים שבקשו לדעת את זהותם, ולאחר מכן הם החלו לדבר עם אותו עסקן רפואי באנגלית, כשהרב לא מבין אף מילה משיחתם אלא שמהבעת פניו של העסקן היה ניכר שהוא ממש נלחץ מדבריהם, לאחר מכן השוטרים העבירו לידי העסקן את הטלפון המשטרתי ודרכו הוא שוחח שיחה ארוכה באנגלית, כשפניו מחווירות ומסמיקות לסירוגין, הרב לא הצליח להבין מה קרה, אבל היה ברור לו שמדובר במשהו מאד מסובך ואולי אף מסוכן. כשסיים העסקן את השיחה, הוא הודה לשוטרים והחל משווה על פניו ארשת של רוגע ושלווה, כאילו דבר לא ארע.

הרב ניסה לשאול אותו מה קרה? אולם הלה התחמק ואמר ש"הכל בסדר"... לאחר מכן העסקן אמר לרב שכדאי להזדרז ולהגיע לבית החולים לצורך רישום והמתנה לכליה, וכל אותה עת הרב הבחין שפניו של העסקן אינם כתמול שלשום, אך הלה התחמק ולא הסביר מה מטריד אותו. בשלב מסוים כאשר הם שהו בחצר בית החולים, הצליח הרב לשכנע את

וקבע את אותו יום ליום שמחה והודאה להשם.

שלושה חודשים חלפו, עד שבחסידי שמים נמצאה הכליה המתאימה בסן פרנסיסקו, והושתלה בגופו של הרב, אשר זכה בחיים חדשים למשך יותר משלושים שנה. והנה בתקופת ההמתנה להשתלה התברר, כי הכליות שנתרמו בשעתו בניו יורק היו מזוהמות, ושני המושתלים שקבלו את הכליות הללו לא שרדו את ההשתלה, וכך התברר שחיי הרב ניצלו בזכות אותה טיסה ממוות בטוח!!! הרב ראובן קרלנשטיין זצ"ל היה רגיל לומר בבדיחותא: "אולי המחשב גרס שהכליה ההיא מתאימה לי, אבל בורא עולם סבר אחרת! הוא סיבב את כל הנדודים לסן פרנסיסקו כדי למנוע ממני להכניס לגופי כליה שאינה מיודעת לי, איזה חסד נפלא!".

הסיפור הזה צריך לעמוד לנו תמיד מול העיניים, ואף שלא תמיד זוכים לראות את הסוף הנפלא של הסיפור, לא תמיד זוכים לגלות את הטוב המושלם שהוסתר בתוך הקשיים, אבל בוודאי שזו האמת, ואנחנו מאמינים בני מאמינים שהכל אך ורק לטובה, ולכן נשתדל כמה שיותר להודות לבורא עולם על כל מה שעושה איתנו.

[ז] מי שמתרגל להודות לקב"ה על כל דבר קטן, הוא מתרגל לא להתייחס לאף דבר כאל דבר "המובן מאליו", וכך תמיד הוא מלא בשמחה. ומרן החיד"א זצ"ל אף אומר ש"ישתבח שמך לעד מלכנו" זה ראשי תיבות ישל"ם, כי מי שרגיל להודות ולשבח את הקב"ה, הקב"ה ישיב לו בכפלי כפליים של ישועות וברכות.

[ח] תאמין שהיכן שאתה נמצא כעת הוא המקום הכי טוב עבורך נכון לרגע זה. וכפי שמספרים את הסיפור הבא (מובא בספר "סיפורי נשמה"): אחד הצדיקים בפולין היה שולח לבנו בכל ערב שבת שתי רובל בכדי שיוכל לעמוד בהוצאות שבת, הבן היה עמל על התורה יומם ולילה ולא עסק בעניין הפרנסה, והאב היה מסייע בידו, באחד הימים שאל הבן את אביו: מילא בפולין שישנם הרבה צדיקים גם יהודים פשוטים מחזיקים מעמד, יש להם ממי ללמוד, יש מי שיחזק אותם, אבל איך יהודים מחזיקים מעמד בגרמניה, שבאותה תקופה היו בה פחות צדיקים, האב שמע את שאלת בנו ואמר לו: ככה אתה שואל? אתה עוד תראה בעצמך! יום שישי הגיע, הבן חיכה שאבא ישלח לו את המלגה השבועית, אבל העזרה לא הגיעה בלית ברירה הצטמצם הבן בהוצאות השבת וקיווה שבשבוע הבא ייזכר אביו ששכח לשלוח לו כסף וישלח לו כפול, אך ביום שישי הבא שוב לא שלח לו אביו מאומה, כשחזר הדבר על עצמו בפעם השלישית הבין הבן שאין זה מקרה בלבד, אך התבייש לפנות אל אביו ולדבר איתו על עניינים של כסף. ניגש הבן לאחד מתלמידיו של אביו והפציר בו שיזאיל לגשת לאביו ולברר אצלו מדוע הפסיק לתמוך בבנו, התלמיד התבייש לעשות זאת, אך בלית ברירה לאחר הפצרות רבות ניגש אל הצדיק ואמר לו שנשלח על ידי בנו לברר מדוע הפסיק לשלוח לו תמיכה. באותה שעה היה עסוק הצדיק בעיון בלימודו וכששמע את דברי התלמיד לא טרח להרים את הראש מהספר, אלא רק קרא בקול: מה

וכך אולי יספיק להגיע לפולין לפני החג, אך למעשה לא הייתה אפשרות לצאת לנסיעה עד שהחג נכנס...

הבן העצוב נכנס לבית הכנסת והתאכזב מהתפילה המהירה והקרירה לטעמו, כשסיים את תפילתו גילה שכבר כולם עזבו את המקום והלכו לביתם. ומה יהיה עם סוכה? איך ימצא יהודים בתוך עיר שרובה גויים? הוא אמר: ריבוננו של עולם, אין לי ברירה, אני נכנע לרצונך, אם אתה רוצה שלא אוכל כזית ראשון בסוכה, ואם אתה רוצה שאישן בלילה הראשון בבית הכנסת, אשתדל לעשות את רצונך בשמחה. עוד לא סיים הבן את דבריו ולבית הכנסת נכנס יהודי שהיה מלוכלך כולו בקמח, מדובר באופה של העיירה שצעד מהמאפייה שמחוץ לתחום ועד שהגיע גילה שכבר סיימו את התפילה, האופה לא וויתר, נעמד במקום של החזן והחל פותח בתפילה בקול גדול, אך אז התברר גודל בורותו, הוא לא ידע לקרוא כל כך טוב ותפילתו נשמעה עם שיבושים רבים.

כשסיים האופה את תפילתו פנה אליו הבן של הצדיק ושאל אותו אם יוכל להתארח אצלו בסוכה? והאופה השיב: תיקח בחשבון שיש לי רק סוכה קטנה ועלובה שבניתי מעל הגג, הסוכה רעועה ואני מקווה שהרוח החזקה לא הספיקה לשבור אותה. בלית ברירה נאלץ הבן להצטרף לאופה, הם הגיעו לביתו ושמחו לגלות שהסוכה קיימת, הם עלו על סולם רעוע שהביא אותם לגג, שם התגלה לבן עד כמה הסוכה קטנה ורעועה, הקור היה בתוכה כמעט כמו שהיה בחוץ, וזאת מחמת שהדפנות היו מלאות נקבים וחללים, ובתוך הסוכה שלש

חושב לו בני, שלעולם אני צריך לתמוך בו? שיתחיל לדאוג לעצמו! התלמיד הופתע לשמוע את דברי הצדיק וחזר ושאל: רבינו! הבן שלכם לא יודע שום דבר חוץ מתורה, מניין יוכל להביא פרנסה הביתה?

והצדיק השיב: מה זה עניני, שילך ללמוד איך עוסקים בסחורה. אתה יודע מה? אני אשלח לך איתך עשרה רובל, אבל תאמר לו שזה הפעם האחרונה שהוא מקבל ממני כסף. אני ממליץ לך שישע לאיטליה לקראת ראש השנה וירכוש אתרוגים, לאחר מכן ישע לגרמניה שם ישהה בראש השנה, וימכור שם את האתרוגים לאחר ראש השנה עד יום הכיפורים ולאחר יום כיפור ישוב הנה, נראה לי שהוא ירוויח בדרך הזאת הרבה כסף. בלית ברירה קיבל הבן את הדין, ובלב כבוד על ההפסד הגדול שלא יזכה להיות עם אביו הצדיק בראש השנה ויום כיפור הוא נסע לאיטליה, ומשם לגרמניה, הוא הצטער מאוד על התפילות המהירות והסעודות הפשוטות בהם השתתף בגרמניה, אך ניחם את עצמו שלפחות בחג הסוכות הוא יהיה עם אביו, וגם מצבו הכלכלי ישתפר לאחר שבאמת הצליח במיוחד עם מכירת האתרוגים.

לאחר יום כיפור רצה הבן לשכור עגלון וותיק בעל עגלה יקרה בכדי שישע אותו במהירות לפולין, וכך הוא יספיק להגיע לאביו כבר לקראת יום טוב ראשון, אך "רבות מחשבות בלב איש", שלג מילא את הארץ והדרכים נחסמו לנסיעה עד שסכנת החלקה הייתה בנסיעה, והוא נאלץ להמתין בתקווה שהכל יתייבש מהר, הוא כבר חלם לקחת עגלה יקרה עם שני עגלונים שיעבדו ברוטציה יומם ולילה

התרגש מהאורח שהופיע בסוכה, ולא פסק מלחשוב ולהתגעגע לבית אביו, כשהוא מצפה ומייחל שכבר יוכל לצאת לדרך אל בית אביו שבפולין.

עם תחילת חול המועד שכר הבן עגלה יקרה הרתומה לסוסים חזקים ומהירים ועימם שני עגלונים אשר יעבדו ברוטציה כל אחד עשר שעות, וכשזה ינהג זה ינוח, וחוזר חלילה, התענוג הזה עלה לו הון רב, אך הכל הוא עשה בכדי לזכות להגיע לבית אביו לקראת הושענה רבה. בשעה טובה ומוצלחת כשעתיים לפני הושענה רבה הגיע הבן לבית אביו מתוך כיסופין והתרגשות רבה. כשניגש הבן אל אביו הצדיק ולחץ את ידו, שאל אותו הצדיק: "נו, ראית שגם בגרמניה יהודים מחזיקים מעמד?" באותו הרגע הבין הבן את הכל, ופתאום הוא זכה להבין שבעצם אברהם האופה לא היה זה אלא אברהם אבינו ע"ה

האם ידע האופה שאברהם האופה הוא אברהם אבינו? האם האופה היה בעצם צדיק נסתר? לעולם לא נדע, אך דבר אחד נוכל ללמוד מהסיפור הזה: אם הקב"ה שם אותך במקום מסוים, אז נכון לרגע זה כאן בדיוק תוכל לעשות את רצונו יתברך בצורה הטובה ביותר! אתה כבר נמצא בבית הכנסת הזה? אתה כבר נמצא בסיטואציה הזאת? זה לא במקרה, אין כאן טעות ואפילו לא פספוס. ולהיפך, כל הדברים הטובים מגיעים מהמקומות הכי לא צפויים, כל ירידה יכולה להיות לצורך עליה, כל חולשה יכולה להביא איתה התחדשות גדולה, רק תכופף את הראש בפני רצון השם ותזכה לגלות כאן ועכשיו את האוצר שהטמין עבורך הקב"ה.

כסאות רעועות, הבן התיישב על הכסא וחש שבכל רגע הכסא יכול להתמוטט, הוא נאלץ להחזיק כל הזמן בשולחן... האופה פתח סידור ודפדף שוב ושוב כשהוא מחפש את נוסח הזמנת האושפיזין, לאחר זמן מה הוא התייאש עד שהבן פתח לו את הסידור במקום הנכון, האופה יצא מהסוכה והחל לקרוא את הנוסח הכתוב בארמית כשהוא טועה בשגיאות חמורות, לפתע סגר האופה את הסידור ואמר: "סבא קדישא! אברהם אבינו, אני מצטער, הסתבכתי עם הנוסח, אז אבקש בשפה שלי, אשמח אם תסכים לבוא להתארח בסוכה בשלי", נכנס האופה עשה קידוש ופתח בסעודה.

באמצע הסעודה נשמע רעש מכיוון הסולם, ורגע אחר כך נכנס לסוכה יהודי שהיה מכוסה גם הוא בקמח, האופה אמר לבן: "תכיר את חבר שלי, זהו אברהם האופה", הבן לא טרח אפילו להסתכל על האורח, וכי זה מה שמעניין אותו כעת עוד אופה עם הארץ... בשפה רפה הוא ברך אותו בברכת "גוט יום טוב", הסעודה המשיכה כששני האופים משוחחים ביניהם בדברים של מה בכל. הבן של הצדיק לא פסק לרגע מלחשוב: מה כעת אבא שלי הצדיק עושה, וחבל שאני לא זוכה להיות במחיצתו ברגעים כל כך נעלים.

בלילה השני של יום טוב הנוהג בחו"ל מצא את עצמו שוב הבן בסוכתו של האופה, ושוב חזר על עצמו הטקס כאמש, והפעם הגיע לבקר אותם יצחק האופה, ולמחרת במוצאי יום טוב חזר על עצמו שוב הכל, והפעם הגיע לבקר אותם יעקב האופה. גם הבן חזר על התנהגותו כמו בפעם הראשונה, הוא ממש לא

נסיים בסיפור מופלא מסגולת השמחה. בשנה שעברה הזמינו אותי לשיחת חיזוק בסעודה שלישית של שבת חול המועד, לא היה לי הרבה זמן להתכונן לשיחה, וכשיצאתי לתפילת מנחה ביקשתי מהקב"ה שיזמן לי סיפור שירתק את הקהל, והנה הפלא ופלא, רק יצאתי מבניין המגורים ומצאתי בפנית הכביש דפים, הנחתי שמדובר בעלון תורני, ובכדי לשמור על כבודו התכופתי להרים אותו, זה היה שני עלונים מחוברים יחד, בדקתי על איזה פרשה מדובר והיה כתוב פרשת ראה, התאכזבתי, כי העלון הזה לכאורה כבר לא אקטואלי, אבל האמנתי שלא לחינם הוא הגיע לידי, דפדפתי דף אחרי דף, והנה בדף השביעי תפסה אותי הכותרת "והיית אך שמח"... הלא זה ציווי הכתוב בפרשת ראה! ומצאתי שם סיפור מופלא ביותר, אספר לכם אותו בקצרה (מתוך העלון "שבת טיש"):

מעשה נפלא ארע עם אחד מחסידיו של הרה"ק ה"ישמח ישראל" מאלכסנדר זצ"ל והוא מסופר בספר תולדותיו על ידי בעל המעשה בעצמו. יום אחד הגיע חסיד אלכסנדר לחברו הנמנה גם הוא על חסידיו אלכסנדר ושאל אותו האם יש עבורו רעיון מהיכן יכול להשיג כסף לרכישת עצים בשותפות, הלה הציע לו אשה אלמנה עשירה

כג גיליון תשרי תשפ"ג
שיש באמתחתה כספים להשקעה, האלמנה ששמעה את ההצעה אמרה שהיות והיא לא מכירה את אותו אדם היא חוששת מהעסקה, ולא תסכים להיות שותפה אלא אם כן גם אותו חסיד אותה היא מכירה כאדם נאמן יהיה שותף גם הוא בעסקה. החסיד שיזם את רכישת העצים נסע להתייעץ עם רבו על העסקה וקיבל את ברכתו. וחברו המתווך של העסקה סמך על הברכה שקיבל חברו ולא נסע בעצמו לשאול את הרבי. העסקה יצאה לדרך, ומשום מה דברים השתבשו בדרך, והעסקה הסתבכה באופן חלקי, בצורה שהאלמנה ויוזם העסקה לא הפסידו, אך רק מתווך העסקה הסתבך ונפל לחובות גדולים.

כשבא לרבי מאלכסנדר וטינה את צערו אמר לו: הלא אתה לא באת להתייעץ איתי, רק את חברך ברכתי, ורק עבורו הייתה זו עסקה טובה, תמשוך את ידך מהעסק הזה, ובעזרת השם בזכות השמחה תיוושע, שכן כידוע "והיית אך שמח" זה סופי תיבות חת"ך שהוא שם קודש המסוגל לפרנסה, ואני מוסיף שכתוב "אך שמח" – "אך" לשון מיעוט, שאם התמעטה פרנסתך – תשמח ותיוושע. הלה קיבל את הדברים, ובדרך פלא הציע לו אחד מנושיו הלואה עצומה לטווח ארוך, וסמך עליו בעיניים עצומות, ובסופו של דבר התעשר בס"ד.

השם יתברך יזכנו לשמחה בכל מכל כל.

זכות זיכוי הרבים לטובת נשמת האדמו"ר מנדבורנה הרה"ק רבי יעקב ישכר בער
בן הרה"ק רבי חיים מרדכי זצוקללה"ה זי"ע נלב"ע ז' אדר תשע"ב
לזכות התורם לברכה והצלחה וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיו

הגיליון מוקדש לרפואת

מורי ורבי הרב מיכל דוד בן

אסתר רוזנסקי

ראש ישיבת וילקומיר - אשדוד

הגמ' אומרת (ברכות י"ב) אמר רבה בר חיננא
סבא משמיה דרב כל שאפשר לו לבקש
רחמים על חבירו ואינו מבקש נקרא חוטא ...
אמר רבא אם ת"ח הוא צריך שיחלה עצמו
עליו.

לאור דברי הגמרא, בעת שאתה קורא
שורות אלו אמור פרק תהילים לרפואתו

רחל צפורה פייגא

בת ציונה צירל דבורה

אליהו בן רחל

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת

רחל בת אדוניהו ז"ל

רבי יוסף בן חנינה דויאב ז"ל

הר"ר שרגא יהודה
בן חיים יעקב ז"ל
נלב"ע ו' תשרי תשס"ו

לעילוי נשמת

הרה"צ יקותיאל דב בן יהזקאל הלוי

פרידמן זצ"ל

לתרומות והנצחות

נא לפנות 08-9743208 \ 0527-608955